

ПРЕВЕНЦИЈА НАСИЉА У ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНИМ УСТАНОВАМА **-подсетник за предшколске установе, основне и средње школе и домове ученика**

Министарство просвете је покренуло низ активности у циљу превенције насиља у образовно-васпитним установама.

Припремљен је документ *Оквирни акциони план за превенцију насиља у образовно-васпитним установама* (ОАП), у коме су дефинисани општи и специфични циљеви, мере и активности, индикатори, носиоци активности и временски рокови.

Саставни део ОАП-а је и праћење примене *Посебног протокола за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама*, који је достављен установама средином 2008. г.

На основу Посебног протокола установа је у обавези да формира:

- **Тим** за заштиту деце од насиља и
- изради **Програм** заштите деце од насиља

Области о којима треба размишљати:

А) програм заштите деце од насиља

- како су планиране превентивне активности (у оквиру наставних и ваннаставних активности);
- да ли су јасно дефинисане процедуре у ситуацијама насиља;
- да ли постоји процена безбедности и/или резултати анализа, истраживања у овој области;
- да ли постоје осмишљени начини праћења појава и случајева насиља;
- да ли су предвиђени начини процењивања ефеката превенције/интервенције;
- који су видљиви аспекти примене Програма;
- да ли се анализира примена Програма, ко то ради, у ком временском интервалу (недељно, тромесечно, годишње...) и на који начин;

Б) функционисање Тима установе за заштиту деце од насиља

- да ли су деца и родитељи информисани о Тиму и његовим активностима и да ли су упућени у могућност тражења помоћи и подршке од Тима;
- да ли Тим учествује у процени ризика и доношењу одлука о поступцима и процедурама у случајевима сумње или дешавања насиља;
- да ли Тим планира, учествује и води евиденцију о стручном усавршавању запослених у овој области;
- да ли организује и промовише активности установе на заштити деце од насиља, учествује у пројектима, конкурсима и сл.

В) сарадња са референтним установама/институцијама које се баве децом и породицом (спољашња заштитна мрежа)

- са којим установама школа/предш.установа/дом сарађује и са којим циљевима,
- каква је динамика сарадње у току једне школске године,
- да ли се води евиденција о сарадњи,
- потешкоће у сарадњи са којима се установа најчешће среће,
- примери/моделі добре сарадње,
- да ли установа учествује у планирању и реализацији активности у оквиру Локалног плана акције за децу,
- које форме учешћа родитеља постоје у установи, поред Савета родитеља,
- како у установи процењују сарадњу са лок. самоуправом и лок. заједницом у оквиру ове области,
- каква је сарадња са спортским клубовима и институцијама културе.

Г) информисање

- да ли и на који начин се деца/ученици и родитељи информишу о садржајима важним за безбедност и активностима образовно-васпитне установе на плану превенције,
- да ли деца/ученици и на који начин учествују у планирању и реализацији превентивних активности,
- да ли се и у ком обиму извештавају стручна тела и орган управљања установе о реализацији Програма заштите
- да ли постоји програм сарадње са медијима (у редовној и кризној комуникацији),
- како се промовишу примери добре праксе интервенције и превенције насиља у установи.

Д) програм спортских активности у установи

- како је опремљен простор за реализацију спортских активности,
- колико су спортски терени доступни деци/ученицима,
- да ли је простор за реализацију спортских активности безбедан,
- које активности и програми се одвијају у њима и када,
- како се прати физички/спортски развој деце/ученика и како се унапређује.

Ђ) предлози за унапређење безбедности у установи:

- да ли је сачињена процена нивоа безбедности унутрашњег и спољашњег простора у установама,
- да ли су маркиране ризичне зоне унутар и ван установе (просторно и временски),
- колико су деца/ученици укључени у овај ниво процене и повећања безбедности у установама,
- шта предлажу деца/ученици за побољшање и како дефинишу своју одговорност у томе,
- шта предлажу наставници, директор, стручни сарадници, школски одбор, ученички парламент за побољшање и како дефинишу своју одговорност у томе,
- шта предлажу родитељи за побољшање и како дефинишу своју одговорност у томе